

2 FEBRUARI 2014 – OPDRACHT VAN DE HEER

EERSTE LEZING

MALEACHI 3, 1-4

Dit zegt de Heer God:

„Ik zend mijn gezant voor Mij uit om voor Mij de weg te banen. En aanstonds treedt dan de Heer zijn heiligdom binnen, de Heer die gij zoekt, de engel van het verbond, naar wie gij verlangend uitziet.”

„Let op, Hij komt – zegt de Heer van de hemelmachten – maar wie kan de dag van zijn komst verdragen? Wie zal er staande blijven wanneer Hij verschijnt? Want Hij is als het vuur van de smelter, als het loog van de blekers. Hij zet zich neer om het zilver te smelten en te zuiveren, om de levieten te zuiveren en hen, als goud en zilver, te louteren, zodat zij de Heer weer op vereiste wijze offergaven zullen brengen. Dan zal het offer van Juda en Jeruzalem de Heer weer behagen, zoals in het verleden, in de voorbije jaren.”

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE HEBREEËN 2, 14-18

Broeders en zusters,

De kinderen van één familie hebben deel aan hetzelfde vlees en bloed; daarom heeft Jezus ons bestaan willen delen, om door zijn dood de vorst van de dood, de duivel, te onttronen en om hen te bevrijden, die door de vrees voor de dood heel hun leven aan onvrijheid onderworpen waren. Want het zijn niet de engelen van wie Hij zich het lot aantrekt, maar de nakomelingen van Abraham.

Vandaar dat Hij in alles aan zijn broeders en zusters gelijk moest worden, om als een medelijdend en getrouw hogepriester hun belangen bij God te behartigen en de zonden van het volk uit te boeten. Omdat Hij zelf de proef van het lijden doorstaan heeft, kan Hij allen helpen die beproefd worden.

EVANGELIE

LUCAS 2, 22-40

Toen de tijd aanbrak waarop Maria en het kind volgens de Wet van Mozes gereinigd moesten worden, brachten zijn ouders Jezus naar Jeruzalem om Hem aan de Heer op te dragen, volgens het voorschrift van de Wet des Heren: elke eerstgeborene van het mannelijk geslacht moet aan de Heer worden toegeheiligd, en om volgens de bepalingen van de Wet des Heren een offer te brengen, namelijk een koppel tortels of twee jonge duiven.

Nu leefde er in Jeruzalem een zekere Simeon, een wetgetrouw en vroom man die Israëls vertroosting verwachtte, en de heilige Geest rustte op hem. Hij had een godsspraak ontvangen van de heilige Geest dat de dood hem niet zou treffen voordat hij de Gezalfde des Heren zou hebben aanschouwd.

Door de Geest gedreven, was hij naar de tempel gekomen. Toen de ouders het kind Jezus daar binnenbrachten om aan Hem het voorschrift van de Wet te vervullen, nam ook Simeon het kind in zijn armen en verkondigde Gods lof met de woorden: „Uw dienaar laat Gij, Heer, nu naar uw woord in vrede gaan: mijn ogen hebben thans uw heil aanschouwd dat Gij voor alle volken hebt bereid; een licht dat voor de heidenen straalt, een glorie voor uw volk Israël.”

Zijn vader en moeder stonden verbaasd over wat van het Kind gezegd werd. Daarop sprak Simeon over hen een zegen uit en hij zei tot Maria, zijn moeder: „Zie, dit kind is bestemd tot val of opstanding van velen in Israël, tot een teken dat weersproken wordt, omdat de gezindheid van vele harten opnieuw openbaar moge worden; en uw eigen ziel zal door een zwaard worden doorboord.”

Er was ook een profetes, Hanna, een dochter van Fanuël, uit de stam van Aser. Zij was hoogbejaard en na haar jeugd had zij zeven jaren met haar man geleefd. Nu was zij een weduwe van vieren-tachtig jaar. Ze verbleef voortdurend in de tempel en diende God dag en nacht door vasten en gebed. Op dit ogenblik kwam zij nabij, dankte God en sprak over het kind tot allen die de bevrijding van Jeruzalem verwachtten.

Toen de ouders van Jezus alle voorschriften van de Wet des Heren vervuld hadden, keerden zij naar Galilea, naar hun stad Nazaret, terug. Het kind groeide op en nam toe in krachten; het werd vervuld van wijsheid en de genade Gods rustte op Hem.

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting

’s Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Jean BASTIAENS —

De Gezalfde in de armen sluiten

OP 2 FEBRUARI, veertig dagen na Kerstmis, viert de Kerk altijd het feest van ‘de opdracht van de Heer, ook wel ‘Maria Lichtmis’ genoemd vanwege de lichtprocessie die soms gehouden wordt als nabootsing van een opgaan naar de heilige tempel in Jeruzalem. Die tempel is niet zomaar een gebouw, maar de plaats waarmee GOD zijn Naam verbonden heeft: IK-ZAL-ER-ZIJN. Wie de tempel met eerbied betreedt, die heiligt de Naam van GOD. Vandaag maken we in de liturgie mee hoe Jezus de tempel wordt binnengebracht en toegewijd wordt aan de dienst van GOD. Jezus zal de Naam van GOD in zijn eigen persoon heiligen en verwezenlijken. Jezus zal er immers zijn als iemand die meetrekt met zijn volk, die altijd onderweg is en die bron van heil en zegen zal zijn voor wie Hem ontmoet en in de armen sluit. Hij zal er zijn voor al wie meent er niet meer te mogen zijn.

De evangelielezing is helder opgebouwd en bestaat uit vier delen: de opgang van Maria, Jozef en Jezus naar de tempel overeenkomstig de voorschriften uit de Tora (A), de ontmoeting met Simeon (B), de ontmoeting met Hanna (B') en de terugkeer naar Nazaret (A'). Het is dus een vierluik, waarvan de twee binnenste panelen een bijzondere en warme intimiteit uitstralen.

In het eerste deel (A) worden drie onderscheiden handelingen in een beweging samen gebracht: het vrijkopen van de eerstgeborene, overeenkomstig het voorschrift in Exodus 13, 1.15, het toewijden van Jezus aan de dienst van GOD, zoals ooit Samuël door zijn moeder Hanna aan de tempel werd afgestaan (1 Samuël 1, 11.28), en het reinigingsoffer van Maria, veertig dagen na de geboorte, zoals voorgeschreven door de Tora (Leviticus 12). Bij het vrijkopen van Jezus als eerstgeborene hoefde het kind zelf niet aanwezig te zijn, maar Jezus is er toch, want Hij wordt niet alleen vrijgekocht, maar ook toegewijd aan GOD. Vele jaren later, wanneer Jezus twaalf is en opnieuw met zijn ouders naar Jeruzalem optrekt, zullen zijn ouders verbaasd zijn dat Hij daar achterblijft in de tempel. Wisten ze dan niet dat Hij „in het huis van zijn Vader” moest zijn? Was Hij daartoe niet afgestaan, vanaf het begin? Doorgrondden zijn ouders dan niet het verhaal van Hanna en Samuël?

In het tweede deel (B) bevinden we ons in de tempel zelf. Daar ontmoeten we Simeon, een „wetgetrouw man”, een rechtvaardige „die Israëls vertroosting verwachtte”. Simeon is al oud van dagen, maar de heilige Geest had hem ingegeven dat hij niet zou sterven alvorens hij ‘de gezalfde van de HEER’ – de messias dus – met eigen ogen aanschouwd zou hebben. We zijn getuige van een ontroerende scène: Simeon, door de Geest verlicht, komt op Maria af en neemt het kind in zijn armen. Hij omarmt de gezalfde van Israël en spreekt ondertussen een gebed uit: „Laat nu, HEER, uw dienaar heengaan in vrede, naar uw woord.” Zijn verlangen en heel zijn hoop zijn vervuld nu hij dit kind in de armen draagt. Nu kan hij rustig sterven. Want dit kind zal, overeenkomstig de beloften uit Jesaja (42, 6 en 49, 6), een bron van licht zijn voor de volken en het zal Gods heerlijkheid aan Israël openbaren.

Simeon heeft er, blijkens deze woorden, weet van dat dit kind de zending van „de lijdende Dienaar” uit het boek Jesaja zal verwezenlijken. Daarom ook is het vervolg van wat hij zegt niet vreemd: na Maria en Jozef onder de zegen te hebben gesteld, vertrouwt hij Maria een profetisch visioen toe. En dat visioen luidt: dit kind zal, als gezalfde van Israël, een tweespalt zijn en de gezindheid van velen aan het licht brengen. Sommigen zullen over Hem struikelen als over een steen (Jesaja 8, 14), anderen zullen erkennen dat juist Hij „de kostbare hoeksteen” is geworden (Jesaja 28, 16). Simeon richt zich apart tot Maria. Hij heeft het boek Jesaja langdurig gelezen, bestudeerd en erover gemediteerd, en hij weet wat er de gezalfde van Israël te wachten staat. Ongekende vreugde en diep verdriet zullen deel uitmaken van het leven van Maria. En zoals de gezalfde de steen zal zijn die in een gebaar van verachting zal worden weggegooid (Psalm 118, 22), zo zal haar eigen ziel „door een zwaard worden doorboord”. Zij zal haar zoon het kruis niet kunnen besparen.

In het derde deel (B') ontmoeten we Hanna, en zij is niet de minste, want ze is een profetes. De beschrijving die Lucas van haar geeft, roept helemaal het beeld van Judit op (vergelijk Judit 8, 6 en 11, 17). Ook zij kijkt, zoals Simeon, uit naar de bevrijding van Jeruzalem. De woorden van Hanna – de naamgenoot van de moeder van Samuël – bieden Jozef en Maria rijke troost en diepe vreugde. Maria is nog jong, maar deze oude vrouw geeft haar kracht.

In het laatste deel (A') keren we terug naar het begin: de voorschriften uit de Tora zijn vervuld, het gezin kan terugkeren. De wijsheid van het ouderlijke huis vervult het kind. Alles is genade.